

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
 ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
 Месечно 4.50 драхме, тромесечно 13.50 драхми, годишње 51 драхми
 РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ
 Стан уредништва:
 улица краља Петра бр. 70.
 Уређује ОДБОР

НА НАШЕМ ФРОНТУ

Коминанке Савезничких Војска

У пределу Јабуковца француски коњички одреди одбили су ватром пешачка и коњичка непријатељска одељења која су покушала да напредују.

На београдском сектору Срби су дошли до Дунава код Гроцке, а њихови истакнути делови прошли су висове Космаја. Српска артиљерија бомбардовала је мониторе и реморкере на путу за Београд.

Западније прешли су реку Колубару.

У тренутку, када французи и Срби држе обале Дунава на фронту већем од 100 км., може се проценити њих напор од почетка победничке офанзиве. Без обзира на умор и безбројне тешкоће, упркос често врло оскудног снабдевања, њихове групе су прешле у једном полету за 45 дана територију Србије од југа на север, у раздаљина 500 км. у ваздушној линији. Показали су диван полет и издржљивост до краја дивног подвига.

БОГ

Када је на земљи сатана завладо,
 Кад, у злу и крви, огрезаше људи,
 Бог је посла Сина, да би грозно страда,
 Тада својом крвљу смири бесне људи!...

И Божја је воља испуњена тако:
 Свет је лиштен зала, Божијим Спасењем;
 Христова је вера победила пако:
 Мученичком Смрћу... Светлим Васкрсењем!

Ал' људи, ко људи, забораве Бога,
 Па се стану опет клати, као звери;
 Бог набрана чела, погружен због тога,
 Нареди зловољно: — Отворите двери!...

— Да поново идем — Христос ће му рећи —
 Да сиђем међ људе... јад је опет зрео?...
 — Не, Сине Мој, немој!... Зло ће ипак лећи;
 Крст ће сад понети: један народ цео!...

Рођен си на слами родне груди своје,
 Као и Сын Божји — Витлејемске штале;
 Презиран си, ружен, као и Он што је,
 Гађан, мучен, злбом из сатане пале!...

Понео си крст свој, као и Он што је,
 И носио дуго, — већ је седмо лето —
 Распет, склопио си најзад очи своје,
 Па сахрањен био, и — васкрсо, ето!...

Имао си и ти своје Фарисеје:
 Чинио си чуда, као и Он што је;
 Имао и Јуду, кој се још и смеје:
 Кад ти гази земљу, и кад коље твоје!...

»...Не, Сине Мој, немој!... Зло ће ипак лећи;
 Крст ће сад понети: један народ цео!...«
 То ти сам Бог вели!... Те, шта више рећи?...
 ..... Свет-ти за то шаље: поздрав тако врео!...

На Св. Тому, 1918 г. Пукотник,
 у Соцулу Драгутин Ђ. Окановић

НАШ ЛЕПИ БЕОГРАД

Символ српске слободе

Три је годинемрски непријатељ својом одвратном ногом газио по теби и мрцварио те, лепо Београде, поносе и уздање наше!

Био си ум наш, јер у теби је била сва мисао наша, кроз тебе и преко тебе мислио је цео народ наш, и из тебе су зрачиле мисли наше на све стране пространих слободних и неослобођених области наших!

Био си срце наше; теби су била управљена сва осећања наша, око тебе се свијала сва љубав и нада наша; кроз тебе је струјала крв наша!

Светлео си свима нама, и за све нас, био си символ слободе наше и живота нашег! Носила смо те на челу.

Непријатељ је хтео да те понизи и оскврњи; ширио се по теби, сипао отров; говор собарица постао је званични језик твојих надлештава и књига у школама; чистачи чужника издавали су пуноважна наређења; убице су одржавале безбедност, а разбојници делили правду.

Али се наша од тога није дотакло душе твоје, јер она је пашла са нама кроз албанске крчеве и боравила уз нас и код нас на висовима Меглена и Кајмакчалана, ближе осветничком Богу; ни за тренутак није се одвајала од нас, ни ми од ње, седела је на престолу начињеном од срдаца наших.

Данас се она једним олујним замахом победоносно враћа дому на врховима високо уздигнутих баријера јуначких пукова српских сва трептећи узлату, и данас си, лепо Београде, слободна наша, сјајније засветлео него што је икад иједан српски сан уснио. У зори која те је овога пута обасјала, не са истока, него са југа и запада, твојој слави и твојој сјају нема премца.

Над тобом, крваве канце заринуши у гнусну непријатељеву лобању, бесмртни српски двоглави орао опет шири своја бела крила!

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

ЦИРИХ, 10. — Аустријски листови кажу за професора Ламаша, новог председника аустријског министарства, да је шеф владе у држави која не постоји.

КОПЕНХАГЕН, 19. — Данска штампа сматра аустро-угарски одговор председнику Вилсону као капитулацију.

СВЕСТ СЕ БУДИ

У последњем тренутку

Царих, 18 октобра.

«Франкфуртер Цајтунг» била је у прса и пише: «Трпели смо оно што нас сада упробашћује. Деценијама смо трпели говоре, који су нас компромитовали пред целим светом.

Пуштали смо да се води политика, која је држала у сумњи и страху цео свет; а нисмо се никада решили да водимо нашу политику. У току рата пуштали смо да нама владају демони, које смо ми сами, култом за хероје, учинили великим, али сада се народ буди и великом енергијом ступа ка демократији да сам управља собом.

НЕМАЧКА БЕЗ КОЛОНИЈА

Балфурове изјаве

—:—
 Лондон, 19 октобра

Министар спољних послова Балфур у једном свом говору истакао је важност, да енглеска империја за увек обезбеди артерије својих комуникација, и изјавио је:

«Не можемо ни у ком случају ни ма ком непријатељу дозволити да нам пресеке ове артерије. Кад би немачке колоније биле враћене Немачкој, какву би ми гарантацију имали да их њихови стари поседници неће једнога дана искористити као базе за гусарско ратовање?»

Балфур на ово питање даје само један одговор:

«Ни у ком случају не слажем се са сигурношћу и јединством енглеске империје да немачке колоније буду враћене Немачкој.»

НЕМАЧКИ ЗЛОЧИН

Протест Француза

—:—
 Париз, 19. октобра.

Академији наука упутило је пет научника француских који су били под немачком окупацијом у Лиљу, један протест против насиља која су Немци онде починили. Они између осталог кажу:

«О Ускрсу 1916 године, по наредби генерала Болнера, одвео је из Лиља 1000 младих и девојака један поморански пук. То одвођење било је спојено с насиљима.

Доцније, у јануару о. год., одведено је у Немачку под изговором репресалија 600 људи и 400 жена.

За ово нису одговорни само шефови који су издавали наредбе, него и људи који су наредбе извршавали са вољом и одушевљењем.»

САМО КАПИТУЛАЦИЈА

Изјава америч. радника

—:—
 Париз, 19 октобра

«Матен» прима из Њујорка: Мишљење је скоро свих чланова радничког конгреса, да немачки одговор на Вилсонову ноту не пружа никакву основу, која би навела савезнике да уђу у преговоре са пруском владом. Овај је одговор уопште сматран као двосмислен и смео. Мисли се да Вилсон мора формално одбити да улази у дискусију и да ће једноставно одустати да уопште одговара. Удружење рудничких радника у Америци упутило је Вилсону писмо, подстичући га да узме у обзир само немачку капитулацију.

НО ЈЕ ПОБЕЂЕН

Мишљење немачке штампе

—:—
 Берн, 19 окт.

Берлински лист «Пост» пише: Главни карактер одговора немачке владе на питање Вилсоново јесте да побеђени одговара победиоцу. Тај утисак човек још више добија из одговора кад размисли шта значи за немачку парвину примање 14 тачака Вилсоновог програма и евакуацију заузетих области.

ШТА ЈЕ ЈОШ ОСТАЛО

Крзтак обрачуна

Ситуација Централних Сила данас изгледа овако: Бугарска капитулирала и раворужана; отерана са српске и грчке територије; Турска капитулирала; савезница у Цариграду; Аустро-Угарска тражи примирје и мир, а у ствари се распала на независне државе; Чехо-Словачку, Југославију,

Пољску, Мађарску, немачку Аустрију; Немачка? Тражи примирје; унутрашње борбе.

ЛИНИЈА ОДБРАНЕ

Нов немачки отпор

—:—
 Париз, 19 окт.

На западном фронту влада релативно затишје. Није предузета ниједна велика акција од стране савезника у последње време.

Локалне акције показују да непријатељ даје отпор на својим садашњим положајима, који су прва линија одбране коју је он изабрао. Остале три организују се у позадини; последња би била од Мезе (ток од севера к југу), линија Луксембург—Штрасбург. Ова огорчена одбрана је по наредби и везана је за тражење примирја.

Непријатељ је међутим приморан да уступа земљиште. Локалне акције које су Савезници били предузели јуче и прекјуче доведле су их до на запад од замка Порсиен, с једне и друге стране Мезе, и на лево обалу Мезе.

КРАЈ КАЈЗЕРИЗМУ

Мишљење «Пел-Меле»

—:—
 Лондон, 19. октобра

Говорећи о Вилсоновом одговору «Пел Меле» каже:

Немци нису раса која се одликује моралном храбрости. Не треба да очекујемо да ће они своју судбину узети у своје руке према поруци Вилсоновој. С тога ће, докле год буде Холендолов и њиховог режима, јачати у Немачкој све снаге које су помагале кајзеризам, уверењу да ће се рат наставити.

ЈЕДАН ПОЗДРАВ

Југословени у Америци

—:—
 Крф, 19. окт.

«Његош», огранак Југословенске Народне Одбране у Антофагасту, упутио је председнику владе Г. Пашичу овај телеграм:

«У име хиљада Хрвата Далмације, Југословена у Антофагасту, сакупљени ради прослављања сјајних победа Савезничких армија, које значе слободу целог света, поздрављају славу Српску Војску, убеђени да ће њене победе донети потпуну слободу Србима, Хрватима и Словенцима под скиптром нашега Краља Петра Карађорђевића».

Председник Лукшић,
 Секретар Колин.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

ВАШИНГТОН. — Министар морине Данел комисији за морнарицу навео је нов програм грађанских ратних бродова, и то: 10 нових оклопача, 6 крстарица и 140 других бродова што захтева кредит од 600 милиона долара.

РУСИЈА

Држање Украјине

—:—
 Париз, 19 октобра

Према вестима из Штокхолма, Украјина тражи да се приближи савезницима и ускоро ће изаслати мисије у

Француску и у Америку у томе циљу. Максималисти гледају на све начине да парирају ону тежњу Украјине и почињу да воде преговоре за склапање једног новог министарства. Преговори већ се воде уз учешће шефа немачког окупационог штаба. Миљуков треба да уђе у ново министарство. Он је у »Руском Голосу« упutio апел сви-

ма Русима да устану против максималиста и да установе народно представништво које би учествовало на конгресу о миру. Украјинска влада је почела да спрема пројект о федералном уједињењу у које би ушле Украјина, Крим, Курбан, Дон и Георгија. У Штокхолму сматрају да ће Миљуковљев апел успорити пад максималиста.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 19 октобра

У току дана врло јаке борбе на западним падинама висоравни Сен-Ферже продужиле су се у корист Француза, који су заробили још 120 нових Немаца.

Енглески коминике

Лондон, 19. октобра

Извршени су срећни преподи код Кеноа, заробљено је неколико Немаца, и нанесени велики губитци непријатељу. Наше патроле биле врло активне дуж канала Еско, сев. од шуме Рали, и напредовале су на извесним тачкама.

На италијанском фронту. — Напредовање десете армије продужено је без сметња. Енглеска коњичка, у тесној вези са италијанском, дошла је до Сачиле. Трупe 14 енгл. корпуса дошле су до Ливенце код Нигоси. Јужније је 11 итал. корпус узео Одерцо. Тиме су постигнута сви објективи предвиђени у плану. Одлучност и енергија пешадије биле су изнад сваке хвале. У почетку је било тешкоћа око снабдевања при прелазу Пјаве. Без хране и одмора, у сталној борби трупе су ипак напредовале. Авијација је одлично вршила посао. Избачено је више од 20.000 метака из митраљера. Друм Чиле-Пордем покривен је лешевима и рањеницима. Данас је нађено 8 уништених аероплана у Годици. На Азиагу енгл. трупе ушле су у Канкоровире и на вис Кац. Заробили смо више од 20.000 војника.

Италиј. коминике

Рим, 18 октобра

Источно од Пјаве наше армије непрестано напредују, брзо и одлучно гонећи непријатеља који узалуд тежи да им успори кретање. Наше коло-

не стигле су до Серавале, Орсаго, Гајарина, Одерцо. Коњичка је бачена на равницу. Неколико ескадрона ушло је данас у Сачиле. Трећа армија лопти сјајно упорно држање противничко између Пјаве и Монтикамо.

На висоравни Сете Комуни снажни притисак 6 армије принудио је непријатеља да напусти Азиаго који су одмах поселе наше трупе. У налетном наступу није могуће пребројати хиљаде заробљеника и много бројне узете топове. Са становништвом вароши и села ослобођено је и много заробљених италијанских војника који су већ одавно били употребљавани на тешке рововске радове.

Рим, 19 октобра

Успех нашега оружја је величанствен. Источ. од Пјаве непријатељ одступа и једва успева да задржи неуморни притисак наших трупа на планинском фронту.

У равници и на венецијанским Предалпима, наше трупе наступају неодољиво у правцу одређених објектива. Непријатељске масе хитају на прелазима преко Таљамента. Заробљеници, топови, материјал, магацини и депои падају у наше руке готово недирнути. Узели смо планину Чезен, вис Серавале и напредовали до ланије на Ливенци.

Чехословаци учествују у акцији.

У области Грапе јутрос смо узели вис Каприле, Бонато, Асолоне, Прасолан, Солароле и Спиноча.

За време борбе авијација је била у снажној акцији. Оборени су 2 авиона и један балон.

Број пребројаних заробљеника прелазе 50.000. Топова има заплењених преко 300.

СРПСКИ МАГАЦИН

ДУШАНА СТОЈАНОВИЋА
Навазија Лимбо ул. бр. 36
поштом од хотела Париза
ко Покривеној Чаршији
први улица десно
у непосредној близини Бурмали цамје

Има на стоваришту разне сорте гарантираног чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџерама. Магацин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја навелико и на мало. Цене умерене.
26—30

ЈЕДИНА СРПСКА КЊИЖАРА

У СОЛУНУ

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Код Беле Куле — Солун

Препоручује: **Дописне**

војничке карте и разни канцелариски материјал.

Поред осталих књига најновије:

»Красна пријатељ« у две књиге, велики и пун интересантног живота роман са еликама од Мопасана, цена једној књизи 4 драхмe.

»Азијада« чувени роман из харемског живота од Лотиа, драхмe 4.

»Нова женска песма« са садржајем од четрнаест најновијих писама Марсела Прево, цена 3 драхмe.

Роман »Наше срце« др. 4. Роман »Хаџа« др. 3. »Видовдан« са илустрацијама др. 4. »Горски Вијенац« са предговором др. 4. »Смрт Смаил Аге Чевга« на обичној хартији др. 2 на финој др. 3. »За Крстом Новеле« од Цанкра др. 1-80. »О Словенији и Словенцима« др. 1-50. »Доживљаји

Г. НИКЧИЋ У СОЛУНУ

Министар Грађевина г. Др. Момчило Нинчић стигао је синоћ у Солун ради убрзавања послова око востановања комуникација. Г. Нинчић ће одавде у Скопље.

ИНСПЕКТОР МИНИСТАРСТВА

Г. Живојин Лазић, начелник окр. подринског, указом Њ. В. Престолонаследника постављен је за инспектора Министарства Унутр. Дела.

ПРВА ПОМОЋ

Енглеска Влада послала је за Солун 6.000 тона пшенице за семе, која ће се одмах унети у Србију и раздати привредницима за озимну сејлбу.

ПОМОЋ СРБИЈИ

Савезници су тражили хитна обавештења о затеченом стању у ослобођеној земљи и о потребама у којима се оскудева.

НАЧЕЛНИК ПИРОТСКИ

За начелника окр. пиротског одређен је г. Марко Новаковић, с обзиром на нарочите потребе око пријема и прихватања интернираних из Бугарске.

ОТПУТОВАЛИ НА ДУЖНОСТ

Јутрос је неколико окружних начелника из северних округа отпутовало на своја одређења.

НАРЕДБА ЗА ЧИНОВНИКЕ

По наредби Краљевске Владе, сви чиновници који стигу у Солун, а распоређени су у ослобођеним крајевима, дужни су одмах отпутовати у места својих одређења. Они који су упућени у Солун, али који имају бити уз Краљевску Владу, спечекаће у Солуну даљу одлуку.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Атина, 19. — Према закљученом споразуму, Енглеска флота прешла је кроз Дарданеле и ушла у цариградско пристаниште. Искрцаће се само део трупа као контрола над демобилизацијом.

Берн, 19. — Према последњим вестима после предаје одговора Немачке, којој ће се саопштити решење војних саветника што се тиче могућности примирја. Према условима немачке војна снага биће тако сведена да не може ни помислити на акцију и обнављање непријатељства. Тврди се да

наредника Миладина« са илустрацијама др. 3. »На капаји будућности« од Анатола Франса др. 1-50. »О слепој деци и ослепелим ратницима« др. 1-50. »Лазарица« др. 3. »Српска Драма« др. 4. »Сариано де Бержераке« др. 6. »Пир Младости« др. 2-50. »Југославија« др. 2-50.

Грамањина за француски језик од Алкалаја др. 5. од професора Јотана др. 5.

Речник енглеско-српски са изговором, драхми 7. — Учитељ енглеског језика 3 50. Речник: француско-српски и српско-француске обичне и мале фотграфисане повезане засебно и уједно.

ШТАМПАРИЈА

АКВАРОНЕ

у улици Коломбо бр. 6, израђује све врсте штампарских послова.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

НОВ НАЧЕЛНИК

За начелника окр. подринског постављен је г. Драгомир Петровић, адвокат из Шапца.

ЗЕЈТИН ЗА СРБИЈУ

На Крфу се добар маслинов зейтин продаје по 3.80 драхми кило. Има га тамо у великим количинама, пошто је тамо ове године маслина дала необично добар рџд.

Држава је купила тамо петнаест тона зейтина и првом приликом послаће га у Србију.

ЈЕВРЕЈСНА ПРОСЛАВА

Солунски Јевреји прославиће сутра свечано прву годишницу енглеске изјаве која јеврејском народу даје права на Палестину. Учествоваће све јеврејске корпорације и савезничке музике. Спремљене су резолуције које ће се предати савезничким конзуларним представницима.

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

Изашао је други број »Српског Техничког Листа«, органа удружења српских инжењера и архитеката, са овом садржином: Задатак инжењерског удружења после рата; О начинима експлоатације саобраћаја по повратку у Србију; Графичка представа саобраћаја; Рударство нове Србије.

ПОЗИВ

Потребно је да се јави Делегату Министра Народне Привреде: Петар С. Оравац, рез. потпоручник канд. др. полупривредних наука; Алекса Симић, на служби код Енглеза и Ђорђе Назлас, трговачки агент из Београда.

ВЛАДИКА У БИТОЉУ

Синоћњим брзим возом допутовао је у своју резиденцију у Битољу Епископ Варнава.

ће Немачка усвојити та решења и услове. Тиме се завршава овај рат за неколико дана.

Берн, 19. — Немачка царица је врло оболела, и из бојазни од револуције сличној у Русији, наваљује на кајзера да абдицира.

Базел, 19. — Немачки листови јављају да ће Кулман бити председник немачке мисије за преговоре о миру.

Цирих, 19. — Превезене су све везе и односи између Угарске, Југославије и Чешке са Аустријом. Нове државе обуставиле су и све транспортне намирнице, намењених за Аустрију, или Немачку. Објављен је и бојкот Аустрији и Немачкој.

Женева, 19. — Ново образованој југославенској држави придружила се и Босна и Херцеговина.

Атина, 19. — Седнице скупштине одложене су до доласка Венизеловог са пута из Европе.

Атина, 19. — Вест о капитулацији Турске изазвала је велико олушење.

Париз, 19. — »Матена« истиче ванредну важност садашње међусавезничке

конференције и апсолутну потребу да се њени резултати држе у тајности, док се не објаве још миника. Он себо помиње да саветовањем догичким редом.

Париз, 19. — Листови јављају да су отпочела саветовања, изазвана предлозица мира и захтевима за примирје потеклима од централних сила. Ова су данас настављена. Г. Клемансо је представник Француске, а помоћници су му Фош, Пишон, Лег и друга техничка лица.

Лондон, 19. — У разговору са члановима парламента, Кајзер је изјавио да ће, ако дође час да интереси Немачке буду захтевали његову абдикацију, он одмах абдицирати. Али тај тренутак још није дошао.

Лондон, 19. — Примирје са Турском закључено је у Мудросу између турских делегата и енглеског вицеадмирала Калторпа, у име савезничких влада. За сада није могуће објављивати све услове примирја, али они обухватају: слободан пролаз за савезничку флоту кроз Босфор у Црно Море, окупацију утврђења у Дарданелима и Босфору, потребних за осигурање тога пролаза; сви савезнички заробљени војници имају се одмах вратити кућама.

Париз, 19. — Дописник »Матена« у Женеви сазнаје да је хрватски сабор у Загребу објавио потпуно одвајање Хрватске, Славоније и Далмације од Угарске, и образовање независне хрватске државе.

Рим, 19. — Краљ Виктор Емануел прешао је Пјаву одушевљено поздрављен од својих трупа.

Рим, 19. — Италијани су узели Сан Бовани ди Медиа, и поред јаког отпора. Напредују ка Скадру.

Атина, 19. — Због поплаве прекинута је железничка веза са Ларисом, а због локалних поплава такође и воз Атина—Калали и Атина—Патрас.

Атина, 19. — Влада намерава да затвори и судове због наглог ширења шпанске грознице а да затворене школе реквирира ради наставањања породица које станују у повећем броју у једном стану.

ХОТЕЛ »ЕВРОПА« У БИТОЉУ

Отворио сам у Битољу хотел »ЕВРОПА«, који сам после бомбардовања, изнова реновирао. Хотел се налази у непосредној близини железничке станице, на углу улица Краља Петра и Алимпићеве.

Услуга и чистоћа одлучна, цене умерене.

Моли за посету
Максим Милошевић и К.С.
7—10

Одговорни уредник:
Алекса Грдановић
Штампарија Акуарони